

ELIZA-MARA TROFIN
(coordonator)

**LUMINIȚA ARDELEAN • IOANA ENESCU • MARIANA GURTAVENTCO •
LIVIU IOANI • ADINA ELENA SASU**

GRAMATICĂ 7

FIȘE DE LUCRU pe lecții și unități de învățare **CU ITEMI ȘI TESTE DE EVALUARE**

Ediția a XVIII-a

- Teste inițiale, stadiale și finale
- Fișe de lucru
- Propuneri de itemi pentru evaluare

Editura Paralela 45

Acest auxiliar didactic este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin O.M.E.N. nr. 4696/02.08.2019.

Lucrarea este elaborată în conformitate cu Programul școlar în vigoare, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3393/28.02.2017.

Redactare: Daniel Mitran, Mugur Butuza

Tehnoredactare: Iuliana Ene

Pregătire de tipar: Marius Badea

Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Gramatică 7 : fișe de lucru pe lecții și unități de învățare cu itemi și teste

de evaluare : teste inițiale, stadiale și finale, fișe de lucru, propuneri

de itemi pentru evaluare / Eliza-Mara Trofin (coord.), Luminița

Ardelean, Ioana Enescu, - Ed. a 18-a, - Pitești : Paralela 45, 2022

ISBN 978-973-47-3658-4

I. Trofin, Eliza-Mara

II. Ardelean, Luminița

III. Enescu, Ioana

811.135.1

Copyright © Editura Paralela 45, 2022

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,

iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

1 Teste inițiale

TEST INIȚIAL NR. 1

SUBIECTUL I (60 de puncte)

• **Citește cu atenție textul următor:**

*Pe urmă-am dat de toporași lâng-un stejar,
erau așa de-albaștri, delicați –
ca niște firimituri de cer lăsate-n dar
de primăvară, printre pomii întunecați.*

*M-am aplecat cu inima bătând,
Dar cum era să-i rup, nici eu nu știu*

*De ce și cum, dar mi-a venit în gând
Că pentru ei paharu-i un sicriu.*

*Și m-am întors spre casă mai agale,
c-o oboseală fericită-n pași,
iar dacă mâinile-mi erau goale,
în schimb aveam în suflet toporași.*

(Magda Isanos, *Toporași*)

• **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.**

A. 1. Încercuiește litera **A** (dacă apreciezi că afirmația este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Sinonimul cuvântului *agale* din text este *alene*.

b) **A / F** Antonimul cuvântului *m-am aplecat* este *m-am înclinat*. (6 puncte)

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

• În cuvintele din versul *Dar cum era să-i rup, nici eu nu știu*, există:

a) doi diftongi; b) doi diftongi și un hiat; c) trei diftongi și un triftong.

• Ambele cuvinte din serie sunt părți de vorbire neflexibile:

a) de, un; b) mai, printre; c) ei, în. (6 puncte)

3. Scrie, pe spațiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt subliniat în textul de mai sus, litera corespunzătoare din a doua coloană:

..... *erau* a) verb predicativ

..... *o* b) pronume personal

..... *aveam* c) verb copulativ

..... d) articol nehotărât (6 puncte)

4. În strofa a doua din text, valorile morfologice ale cuvântului *-i* sunt, pe rând:

..... (6 puncte)

5. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate în enunțul: *Și m-am întors spre casă mai agale/ c-o oboseală fericită-n pași.* (6 puncte)

B. 6. Menționează felul rimei din poezia citată și măsura primului vers. (6 puncte)

7. Selectează, din prima strofă a textului citat, un epitet și o comparație. (6 puncte)

8. Numește un sentiment pe care-l sugerează textul dat. (6 puncte)

9. Transcrie, din textul dat, un vers în care sunt descriși toporașii. (6 puncte)

10. Explică, în 3-5 rânduri (30-50 de cuvinte), semnificația versurilor:
Iar dacă mâinile-mi erau goale/ în schimb aveam în suflet toporași. (6 puncte)

SUBIECTUL AL II-LEA (30 de puncte)

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să povestești o întâmplare reală sau imaginară, petrecută în vacanță.

- Vei primi 16 puncte pentru conținut și 14 puncte pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte**.

SUBIECTUL I (60 de puncte)

- **Citește cu atenție textul următor:**

*Poetul ca și soldatul
nu are viață personală,
Viața lui personală este praf
și pulbere. (...)*

*El a stors lucrurile de lacrimi.
El plânge cu lacrima lucrurilor.*

*Să nu-l credeți pe poet când plânge
Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui.*

*Poetul e ca și timpul
Mai repede sau mai încet,
mai mincinos sau mai adevărat (...)
(N. Stănescu, *Poetul ca și soldatul*)*

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.**

A. 1. Selectează două perechi de antonime din textul dat. **(6 puncte)**

.....

2. Desparte în silabe cuvintele: *viață, poet, mincinos, timpul*. **(6 puncte)**

.....

3. Transcrie, din textul dat, un substantiv în cazul genitiv și un pronume în cazul acuzativ. **(6 puncte)**

.....

4. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: *Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui*. **(6 puncte)**

.....

5. Motivează folosirea cratimei în fragmentul *să nu-l credeți*. **(6 puncte)**

.....

B. 6. Menționează măsura primului vers din fragmentul dat. **(6 puncte)**

.....

7. Construiește un enunț în care substantivul *lacrimă* să fie personificat. **(6 puncte)**

.....

8. Completează enunțurile cu alte comparații decât cele din textul dat:

a) Poetul e ca

b) Poetul e ca **(6 puncte)**

9. Explică, în 2-3 enunțuri, semnificația comparației din ultima strofă a textului citat. **(6 puncte)**

.....

.....

10. Scrie un text de cel puțin 50 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia cu privire la semnificațiile/mesajul fragmentului citat din poezia *Poetul ca și soldatul* de N. Stănescu, susținând opinia printr-un argument pertinent.

(6 puncte)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA (30 de puncte)

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte, cu titlul *Miracolul cuvântului*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi 16 puncte pentru conținut și 14 puncte pentru redactare.
Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte**.

SUBIECTUL I (60 de puncte)

• Citește cu atenție textul următor:

O adiere de vânt răcoritor începuse să sufle dinspre larg; bătrânul își ridică încet șapca, ațintindu-și ochii spre fundul îndepărtat al zării.

O pată albă se desprinsese la orizont și creștea, în lumina soarelui, din ce în ce mai mare.

Era o corabie cu pânzele întinse, ce se apropia de port.

Bătrânul își trecu încet mâna prin părul lui alb, în care vântul se juca nebunatic.

A,... ce cunoștință veche îi era vântul acesta, ce bine îi știa el nebuniile lui înșelătoare!

De câte ori nu-l aștepta ca pe un prieten bun, de ajutor, când îi umfla pânzele însuflețindu-i corabia, ce despica valurile ca o pasăre în zbor cu aripile întinse.

Și de câte ori nu-l blestemase, când își cerca puterile cu dânsul, deslănțuindu-și furia asupra-i.

Era o corabie mare, frumoasă, cu trei catarge.

Bătrânul o privea cu drag cum se apropia, mândră, cu toate pânzele umflate. (...)

(Jean Bart, Jurnal de bord)

• Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.

A. 1. Încercuiește litera **A** (dacă apreciezi că afirmația este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Sinonimul cuvântului îndepărtat este apropiat.

b) **A / F** În enunțul *M-am îmbrăcat în port popular.*, cuvântul subliniat este omonim cu același cuvânt din text. (6 puncte)

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

• Toate cuvintele sunt despărțite corect în silabe în seria:

a) a-die-re, ră-co-rit-or, bă-t-râ-nul; b) a-di-e-re, ră-cor-i-tor, bă-trâ-nul;

c) a-dî-e-re, ră-co-ri-tor, bă-trâ-nul.

• Numărul sunetelor este egal cu numărul literelor în toate cuvintele din seria:

a) încet, acesta, ochii; b) începuse, ce, nebuniile. (6 puncte)

3. Scrie, pe spațiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt subliniat în textul de mai sus, litera corespunzătoare din a doua coloană:

..... lui A. substantiv comun

..... își B. adjectiv propriu-zis

..... încet C. prepoziție

..... spre D. adverb

..... întinse E. pronume reflexiv

..... bătrânul F. pronume personal

G. adjectiv provenit din verb la participiu (6 puncte)

4. Părțile de vorbire subliniate în enunțul *Bătrânul își trecu încet mâna prin părul lui alb.* sunt: (6 puncte)

5. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate în enunțul: *O pată albă se desprinsese la orizont.* (6 puncte)

2 Vocabularul

SENSUL CUVINTELOR ÎN CONTEXT

FIȘA NR. 1

SENSUL DE BAZĂ ȘI SENSUL SECUNDAR. SENSUL PROPRIU, SENSUL FIGURAT.
ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR

1. Citește cu atenție enunțurile de mai jos și observă prezența cuvântului *ochi* în fiecare dintre ele. Explică prin sinonimie – cuvinte sau expresii – schimbările de sens survenite. Trece-le în coloana din dreapta.

Exemplu:

Privea pe ochiul cât palma al unei ferestre. = sticla ferestrei

1. <i>Erau doi băieți numai de-o șchioapă, cu niște cușme mari până peste ochi.</i> (M. Sadoveanu)	
2. <i>Lebăda își zări chipul în ochiul de apă.</i>	
3. <i>La mâncare se uită numai c-un ochi și nu se supără când îl las neadăpat.</i> (M. Sadoveanu)	
4. (...) <i>sărutăm noi mâna părinților, luându-ne rămas-bun cu ochii înecați în lacrimi.</i> (I. Creangă)	
5. <i>Știuca scăpase făcând un ochi mare în năvod.</i>	
6. <i>Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii.</i> (M. Eminescu)	
7. <i>Câteva ochiuri din lanț s-au tocit.</i>	
8. <i>Am aprins două ochiuri de aragaz.</i>	

2. Scrie în coloana a doua numărul de ordine al enunțurilor în care cuvântul *ochi* este folosit cu:

A. Sensul propriu principal	
B. Sensul propriu secundar, rezultat prin extinderea sensului de bază	

3. Explică semnificațiile fragmentelor următoare, observând trecerea de la sensurile proprii la sensurile figurate.

Exemple	Interpretare
a) Banul e ochiul dracului.	a) Banul este o ispită provocatoare de rele.
b) Corb la corb nu-și scoate ochii.	b) Cei care fac rău sunt solidari între ei.
c) Prinde orbul, scoate-i ochii.	c)
d) Cât te-ai freca la ochi.	d)
e) De (pentru) ochii lumii.	e)
f) Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte.	f)
g) A fi numai ochi și urechi.	g)
h) A dormi numai cu un ochi.	h)
i) A vedea cu ochii altuia.	i)
j) A păzi (îngriji) pe cineva ca pe ochii din cap.	j)
k) A privi pe cineva cu ochi buni (sau răi).	k)
l) A da ochii cu cineva.	l)
m) A-și vedea visul cu ochii.	m)
n) A lua pe cineva la ochi.	n)
o) A sorbi pe cineva din ochi.	o)
p) A merge încotro vede cu ochii.	p)

4. Termenii la care se referă definițiile următoare sunt cuvinte compuse în alcătuirea cărora se află substantivul *ochi*. Găsește-i!

Disc de sticlă (montat într-o garnitură metalică) care reflectă razele de lumină proiectate asupra lui și este folosit ca piesă de semnalizare la vehicule sau la panouri pe șosele.

?

Nume dat mai multor plante din familia compo-zeelor cu inflorescențe mari, albe.

?

5. Ilustrează prin câte două enunțuri sensurile diferite cu care pot fi utilizate cuvintele: *mână*, *față*, *piatră*, *a intra*, *a pierde*.

.....

.....

.....

.....

.....

FIȘA NR. 2

CÂMPUL LEXICAL. ACTUALIZAREA CUNOȘTIINȚELOR

1. Subliniază cuvintele care fac parte din câmpul lexical al jocurilor pe calculator.

Jocurile de computer constituie o categorie de aplicații software care este destinată distracției. De la apariția acestora, în lumea computerelor, în anii 1970, până astăzi, industria a evoluat, astfel că putem vorbi cu ușurință de multe evenimente de prezentare a jocurilor, cum ar fi E3 sau CeBit la nivel mondial sau CERF în România, precum și de câteva organizații de jucători profesioniști.

Termenul joc pe calculator sau joc pe PC se referă la un joc care este jucat pe un PC, unde monitorul este principalul mijloc de feedback și care folosește ca dispozitiv de control un periferic de intrare, de obicei butonarea unui joystick (jocuri din arcade-uri), o combinație tastatură & maus/trackball sau un controller, ori o combinație dintre cele de mai sus. (...)

Termenul joc pe consolă se referă la un joc care este jucat pe un sistem conceput special pentru aceasta, sistem care poate fi conectat la un televizor sau la un monitor. Denumirea de joc video poate fi folosită și pentru a descrie software-ul făcut și pentru alte dispozitive: telefoanele mobile, PDA, calculatoare științifice performante, ceasuri electronice, camere video digitale, aparate foto digitale, MP3 playere.

La unele tipuri de jocuri se poate adăuga prefixul MMO, care înseamnă Massively Multiplayer Online, reprezentând un joc care se poate juca numai online, în care sute de mii de jucători joacă în același timp, în aceeași lume.

(https://ro.wikipedia.org/wiki/Joc_pentru_calculator)

2. CONCURS!

Scrie, într-un minut, cât mai multe cuvinte care fac parte din câmpul lexical al matematicii.

Schimbă caietul cu cel al colegului de bancă. Dacă ai scris mai multe cuvinte care aparțin câmpului lexical precizat, ai câștigat concursul!

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

MIJLOACE INTERNE DE ÎMBOGĂȚIRE A VOCABULARULUI

FIȘA NR. 3

DERIVAREA. CUVÂNT DE BAZĂ, CUVÂNT DERIVAT

1. Scrie câte cinci cuvinte derivate pornind de la următoarele cuvinte de bază:
pădure
pământ
2. Subliniază numai cuvintele derivate de la următoarele cuvinte de bază:
 - *frate*: frățesc, fratern, fratricid, înfrățire, frățior, fraternitate, frăție, a fraterniza;
 - *munte*: muntenesc, montan, a monta, muntean, munteancă, muntos, munișor;
 - *floare*: florăreasă, florărie, florentin, floricea, florilegiu, florișoară, floricol, a înflori, înflorire, înfloritor, a reînflori, reînflorire, reînflorit.

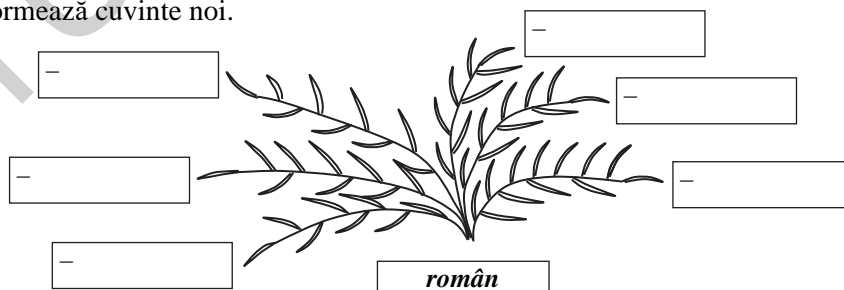
3. Scrie în casete cuvinte derivate cu sufixe și prefixe, formând părțile de vorbire indicate:

Substantive		Adjective		Verbe			
-ar		-os		dez-		în-	
-itor		-esc		des-		îm-	

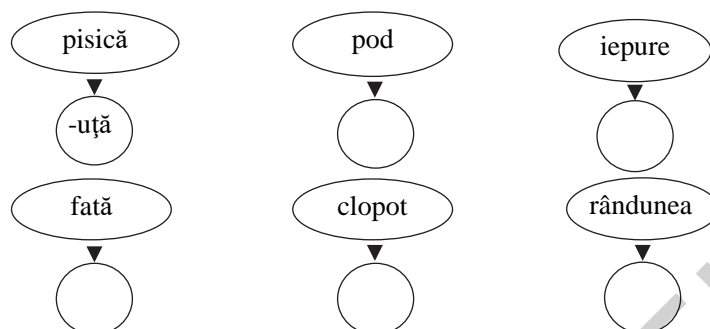
4. Completează spațiile libere cu câte un cuvânt care se formează cu ajutorul prefixelor:

<p>des + c: descalifica,</p> <p>+ f: desființa,</p> <p>+ p: despăgubi,</p> <p>+ t: destăinui,</p> <p>+ z: dezăpezi,</p>	<p>dez + g: dezgoli,</p> <p>+ v: dezvinovăți,</p> <p>+ l: dezlipi,</p> <p>+ m: dezminți,</p> <p>+ n: deznădăjdui,</p>
<p>răs + c: răscoace,</p> <p>+ f: răsfrânge,</p> <p>+ t: răstălmăci,</p>	<p>răz + b: răzbate,</p> <p>+ g: răzgândi,</p>

5. Completează în frunzulițele care au crescut din rădăcina cuvântului *român* sufixe care formează cuvinte noi.

6. Scrie în cercele sufixele cu care ai putea forma, prin derivare, diminutive de la următoarele cuvinte, după modelul:

7. Formează cu sufixele din prima coloană diminutive de la cuvintele din a doua coloană:

-el	<i>grădină</i>	
-i (șor)	<i>nas</i>	
-uleț	<i>covor</i>	
-aș	<i>nor</i>	
-uț	<i>urs</i>	
-uc	<i>deget</i>	
-ug	<i>pat</i>	
-iță	<i>lanț</i>	

8. Selectează cuvintele derivate din textul următor și explică modul în care s-au format, conform modelului dat:

O fată cenușie cu jarul ochilor în plețele negricioase (...) a fost osândită odinioară să i se reteze capul cu securea, pentru o greșală. Pe vremea din poveste, stăpânii puteau să scurteze viața cui poșteau, cu nejudecat. (...)

Fata cenușie a cerut stăpânului să o cruțe, făgăduindu-i să-i spuie seara povești, să-i legene cruzimea cu basme frumoase. (T. Arghezi, *Fata de demult*)

• cenușie → cenușiu (*cenușă* + suf. „-iu”)

-
-

-
-

9. Grupează pe coloane derivatele formate cu sufixe adjectivale și sufixe adverbiale din enunțurile de mai jos:

▪ A fost adoptat codul vamal.	▪ Copilul avea un surâs fermecător.
▪ Ionel îl salută ostășește pe musafir.	▪ Omul păgubaș își cere drepturile.
▪ La apus cerul devenise arămiu.	▪ Se circula greu pe un teren lunecos.
▪ Câinele se apropie târâș de ascunzătoare.	▪ Luase un taior vârgat.

3 Ortoepie și ortografie

FIȘA NR. 1

TIPURI DE SUNETE. VOCALE, SEMIVOCALĂ, CONSOANE.

CORRESPONDENȚA DINTRE SUNET ȘI LITERĂ (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Subliniază cu o linie vocalele și cu două linii semivocalele din textul:

*Aveam o poezie care nu mă lăsa să dorm
Și am trimis-o la țară
La un bunic.*

*La urmă am scris alta
Și am trimis-o mamei
S-o păstreze în pod. (Marin Sorescu, Hoții)*

2. Dă exemple de cuvinte în care sunetele [e], [i], [o], [u] să fie, pe rând:

	Vocală	Semivocală
[e]		
[i]		
[o]		
[u]		

3. Precizează câte litere și câte sunete conțin cuvintele:

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
noi	face	cerneală	cinci	ajungi	cheamă	gheață
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
codri	faci	chemare	ciulin	chimir	ghidon	unghi
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ajungi	ceas	exercițiu	ginere	perechi	ghetuș	axiomă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Grupează cuvintele pe coloane în funcție de rostirea sunetului inițial:
el, epopee, este, elev, eseu, eu, elegant, echivalent, ele, ei, erupție, ea, e.

(cu un „i” proteic)	(cu un „e” deschis)

5. Subliniază literele din componența numelor proprii românești de mai jos, care respectă modul în care au fost notate de purtătorii lor, dar care nu corespund grafiei actuale.

Exemplu: *V. Alecsandri*

▪ Alecu Russo	▪ Cezar Bolliac	▪ Constantin Nottara
▪ Gellu Naum	▪ Ion Pillat	▪ Mihail Kogălniceanu
▪ A. Saligni	▪ B.-P. Hasdeu	▪ P. Perpessicius
▪ Anton Pann	▪ N. Tonitza	▪ Ovid Densusianu
▪ Dimitrie Sturdza	▪ Costache Negruzzi	▪ Constantin Mille

FIȘA NR. 2

**STRUCTURA FONOLOGICĂ A CUVÂNTULUI: DIFTONG, TRIFTONG, HIAT
 (ACTUALIZAREA CUNOȘTIINTELOR)**

1. Subliniază cu o linie cuvintele cu diftong, cu două linii cuvintele cu triftong și încercuiește cuvintele cu vocale în hiat din textul:

Stăteam într-un hamac legat între doi pruni, într-o noapte de august cu cerul suspendându-și rotund deasupra mea stelele coapte, extraordinar de umede și de apropiate, de mari, în întunericul compact, nemurdărit de becuri. Stăteam într-un hamac legănat de august și de bărăgan, în noaptea mirosind a prune căzute-n alcool, în noaptea vuind de greieri. Cum aş putea să povestesc această beatitudine, cum aş putea să numesc această fericire? Mă legănam ușor și la fiecare mișcare prunii subțiri se arcuiau și lăsau să cadă peste mine o ploaie dulce, cu pocnet surd, de prune, în timp ce stelele făceau noaptea mai moale, mai afânată, și greierii își țipau fără odihnă și fără îndoială triumful de a exista. Vuia văzduhul, vuia iarba, vuiau crengile de cântul lor neîntrerupt și neșovăitor, și eu mă legănam în victoria lor, mă legănam.
 (Ana Blandiana, *Noapte de august*, în vol. *Coridoare de oglinzi*)

2. Dă exemple de cuvinte în care există:

- a) diftongii *au, ou, ei*:
- b) triftongii *eau, ioa, eoa*:

3. Notează exemple de cuvinte care conțin vocale în hiat:

e-e	i-i	o-o	u-u
maree	fiindcă	alcool	asiduu
.....
.....
.....
.....
.....
.....

FIȘA NR. 3

DESPĂRȚIREA CUVINTELOR ÎN SILABE – PRINCIPIUL FONETIC
(ACTUALIZAREA CUNOȘȚINȚELOR)

1. Desparte în silabe cuvintele enumerate și scrie-le în tabel:

carnet, tăbliță, sufletist, pătrime, adresă, fixativ, examen, echer, vioară, neghină, mustăcioară, feerie, cooperativă, îngrozit, luntre, vârstă, somptuos, punctaj, punctuație, jertfă, astfel, postbelic, translator, anorganic, inactual, altundeva, nestabil, citeai, fiică, fiii, zmeoaică, poezie, epopee, arctic, fiindcă.

Cuvinte monosilabice	Cuvinte plurisilabice		
	bisilabice	trisilabice	cu 4 sau mai multe silabe

2. Selectează cuvintele/structurile bisilabice și trisilabice din textul următor, apoi desparte-le în silabe.

*Ea se uită... Păru-i galben,
Fața ei lucesc în lună,
Iar în ochii ei albaștri
Toate basmele s-adună. (Mihai Eminescu, Crăiasa din povești)*

- a) Cuvinte bisilabice:
-
- b) Cuvinte/structuri trisilabice:
-

3. CONCURS!

Alege zece cuvinte (eventual, dintre cele care conțin excepții de la regulă) și desparte-le în silabe. Strecoară o greșeală în exemplele tale.

Fă schimb de caiet cu colegul de bancă. Dacă vei descoperi primul greșeala din caietul colegului, ai câștigat!

FIȘA NR. 4

UTILIZAREA CORECTĂ A ACCENTULUI.

VARIANTE ACCENTUALE ADMISE/NEADMISE DE NORMĂ

1. Încercuiește cuvintele accentuate corect:

acvilă/acvîlă	fenomen/fenomen	rucsac/rucsac
aripă/aripă	ferigă/ferigă	sever/sever
avarie/avarie	frânghie/frânghie	simbol/simbol
butelie/butelie	furie/furie	splendid/splendid
caracter/caracter	motto/motto	suntem/suntem
cobai/cobai	prevedere/prevedere	taxi/taxi
doctoriță/doctoriță	rabin/rabin	termin/termin
duminică/duminică	regizor/regizor	trufaș/trufaș
dușman/dușman	revizor/revizor	veveriță/veveriță

2. Având următoarele perechi de cuvinte, bifează caseta corespunzătoare răspunsului corect (conform DOOM₂)!

antic/antic	jilav/jilav	bebe/bebe
profesor/profesor	buldog/buldog	pegas/pegas
candid/candid	penurie/penurie	colaps/colaps
ponei/ponei	firav/firav	pojghiță/pojghiță
gingaș/gingaș	protector/protector	haltere/haltere
trafic/trafic	intim/intim	vector/vector

a) Cuvintele reprezintă variante literare, ambele fiind considerate corecte, iar ordinea în care sunt scrise indică preferința normativă pentru cea dintâi.

b) Numai unul dintre cuvintele din fiecare pereche este accentuat corect.

3. Subliniază vocala din silaba accentuată a următoarelor substantive proprii:

▪ Bogota	▪ Lisimah	▪ Narcis
▪ Delfi	▪ Miron	▪ Nobel
▪ Efes	▪ Peru	▪ Sisif
▪ Florida	▪ Procust	▪ Ștefan
▪ Dobrogea	▪ Govora	▪ Zeus

Propuneri de itemi pentru evaluare Ortoepie și ortografie

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere duală

1. Citește cu atenție afirmațiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmația este adevărată, încercuiește litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuiește litera **F**.

- a. **A / F** În orice cuvânt numărul sunetelor este egal cu numărul literelor.
b. **A / F** Pentru identificarea diftongilor, a triftongilor și a hiatului se ține seama de situația vocalelor și a semivocalelor.

2. Citește cu atenție afirmațiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmația este corectă, încercuiește **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuiește **NU**.

- a. **DA / NU** Conțin diftongi toate cuvintele din seria: *ceară, a ciuguli, geam, adagiu, urechea, a chiuli, gheață, triumhiul*.
b. **DA / NU** Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria: *a-le-e, ta-blă, alt-fel, nici-o-da-tă, drept-unghi, con-junc-ți-e, in-e-gal, ne-sta-tor-nic, dez-i-lu-zi-e, pre-sta-bi-lit*.

3. Citește cu atenție afirmațiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmația este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

- a. **CORECT / INCORECT** Sunetul [e] este vocală în toate cuvintele din seria: *elev, trei, seară, muzeu*.
b. **CORECT / INCORECT** În cuvântul *bacalaureat* există două hiaturi.

B. Itemi de tip pereche

1. Scrie în spațiul liber din fața cuvintelor aflate în coloana **A** varianta corectă din coloana **B**.

A	B
..... 1. poezie	a. cuvânt cu un diftong
..... 2. fiică	b. cuvânt cu triftong
..... 3. fiindcă	c. cuvânt cu un hiat
..... 4. suiau	d. cuvânt cu hiat și triftong
..... 5. ploaie	e. cuvânt cu două hiaturi
	f. cuvânt cu doi diftongi

Cuprins

Unitatea 1. TESTE INIȚIALE

Test inițial nr. 1	5
Test inițial nr. 2	7
Test inițial nr. 3	9

Unitatea 2. VOCABULARUL

SENSUL CUVINTELOR ÎN CONTEXT

Sensul de bază și sensul secundar. Sensul propriu, sensul figurat. Actualizarea cunoștințelor	11
Câmpul lexical. Actualizarea cunoștințelor	13
MIJLOACE INTERNE DE ÎMBOGĂȚIRE A VOCABULARULUI	
Derivarea. Cuvânt de bază, cuvânt derivat	14
Familia lexicală	16
Compunerea	17
Îmbinări libere de cuvinte. Locuțiuni. Cuvinte compuse	20
CATEGORII SEMANTICE	
Sinonimele. Actualizarea cunoștințelor	21
Antonimele. Actualizarea cunoștințelor	22
Omonimele. Omografele. Actualizarea cunoștințelor	23
Cuvintele polisemantice. Actualizarea cunoștințelor	25
Paronimele. Confuzii paronimice	25
Pleonasmul	27
VARIAȚIE STILISTICĂ	
Selecție lexicală în limba vorbită și limba scrisă. Termeni științifici. Limbaj popular. Variație regională a limbii. Valori stilistice ale diminutivelor	29
Propuneri de itemi pentru evaluare: Vocabularul	32
Test stadiul nr. 1	36

Unitatea 3. ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete. Vocale, semivocale, consoane. Corespondența dintre sunet și literă (actualizarea cunoștințelor)	39
Structura fonologică a cuvântului: diftong, triftong, hiat (actualizarea cunoștințelor)	40
Despărțirea cuvintelor în silabe – principiul fonetic (actualizarea cunoștințelor)	41
Utilizarea corectă a accentului. Variante accentuale admise/neadmise de normă	42
Propuneri de itemi pentru evaluare: Ortoepie și ortografie	43
Test stadiul nr. 2	46

Unitatea 4. SINTAXA. FRAZA. PROPOZIȚIA

Fraza: coordonarea prin juxtapunere și prin joncțiune.	
Conjunțiile coordonatoare	49
Propoziția. Clasificarea propozițiilor (actualizarea cunoștințelor)	50
Punctuația enunțului. Norme de punctuație (virgula, punctul și virgula)	51
Propuneri de itemi pentru evaluare: Sintaxa. Fraza. Propoziția	52
<i>Test stadial nr. 3</i>	55

Unitatea 5. FUNCȚII SINTACTICE. PREDICATUL. SUBIECTUL

PREDICATUL	
Predicatul verbal (actualizarea cunoștințelor)	58
Predicatul nominal. Verbul copulativ <i>a fi</i> (actualizarea cunoștințelor).	
Alte verbe copulative (<i>a deveni, a ajunge, a ieși, a se face, a rămâne, a părea, a însemna</i>)	59
SUBIECTUL	
Subiectul exprimat, subiectul neexprimat (inclus, subînțeles). Actualizarea cunoștințelor	60
Acordul predicatului cu subiectul	62
Propuneri de itemi pentru evaluare: Predicatul și subiectul	63
<i>Test stadial nr. 4</i>	66

Unitatea 6. FUNCȚII SINTACTICE. ATRIBUTUL. COMPLEMENTELE. CIRCUMSTANȚIALELE

ATRIBUTUL (actualizarea cunoștințelor)	
Atributul realizat prin adjectiv, numeral cu valoare adjectivală	70
Atributul realizat prin substantiv, numeral cu valoare substantivală	71
Atributul realizat prin pronume	72
Atributul realizat prin adverb	73
COMPLEMENTUL	
Complementul: complementul direct, complementul indirect, complementul prepozițional (actualizarea cunoștințelor)	73
Circumstanțialul de loc, de timp, de mod (actualizarea cunoștințelor)	75
Circumstanțialul de cauză. Topica în propoziție. Norme de punctuație	76
Circumstanțialul de scop. Topica în propoziție. Norme de punctuație	77
Propuneri de itemi pentru evaluare: Atributul și complementul	78
<i>Test stadial nr. 5</i>	81

Unitatea 7. PĂRȚI DE VORBIRE. VERBUL

Verbele predicative și verbele nepredicative (auxiliare, copulative)	85
Modurile verbale (actualizarea cunoștințelor)	86
FORME VERBALE NEPERSONALE	
Infinitivul. Participiul (actualizarea cunoștințelor)	88
Gerunziul	89
Supinul	90

Utilizări sintactice ale formelor verbale nepersonale	91
Propuneri de itemi pentru evaluare: Verbul	92
<i>Test stadial nr. 6</i>	95

Unitatea 8. SUBSTANTIVUL. ARTICOLUL

Substantive comune. Substantive proprii. Genul și numărul substantivelor. Substantive colective. Substantive defective (actualizarea cunoștințelor)	99
Cazurile și funcțiile sintactice ale substantivelor. Corelarea funcției sintactice cu cazul morfologic (actualizarea cunoștințelor)	102
Articolul hotărât, nehotărât, genitival, demonstrativ (actualizarea cunoștințelor)	104
Valori expresive ale substantivului	104
Propuneri de itemi pentru evaluare: Substantivul. Articolul	105
<i>Test stadial nr. 7</i>	108

Unitatea 9. PRNUMELE

Pronumele personal. Pronumele de politețe. Pronumele reflexiv (actualizarea cunoștințelor)	111
Pronumele demonstrativ și adjectivul pronominal demonstrativ	114
Pronumele posesiv și adjectivul pronominal posesiv	117
Pronumele interogativ și adjectivul pronominal interogativ	121
Pronumele relativ și adjectivul pronominal relativ	123
Pronumele nehotărât și adjectivul pronominal nehotărât	126
Adjectivul pronominal de întărire	128
Pronumele și adjectivul pronominal negativ și negația în propoziție	129
Propuneri de itemi pentru evaluare: Pronumele	131
<i>Test stadial nr. 8</i>	135

Unitatea 10. NUMERALUL

Numeralul cardinal. Numeralul ordinal. Posibilități combinatorii ale numeralului (actualizarea cunoștințelor)	138
Propuneri de itemi pentru evaluare: Numeralul	140
<i>Test stadial nr. 9</i>	143

Unitatea 11. ADJECTIVUL

Adjectivul propriu-zis. Adjectivul participial. Acordul adjectivului cu substantivul (actualizarea cunoștințelor)	146
Gradele de comparație/de intensitate ale adjectivului	148
Posibilități combinatorii ale adjectivului. Topica adjectivului	148
Propuneri de itemi pentru evaluare: Adjectivul	150
<i>Test stadial nr. 10</i>	153

Unitatea 12. PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE

Adverbul (actualizarea cunoștințelor)	156
Prepoziția. Conjuncția (actualizarea cunoștințelor)	159
Interjecția. Onomatopeele. Interjecția predicativă	160
Propuneri de itemi pentru evaluare: Părțile de vorbire neflexibile	162
<i>Test stadial nr. 11</i>	165

Unitatea 13. TEST FINAL

167

Răspunsuri și bareme de notare

171

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Bulevardul Republicii, Nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Pitești,
jud. Argeș, cod 110177

Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918

Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

www.edituraparelela45.ro

Tiparul executat la tipografia *Editurii Paralela 45*

E-mail: tipografie@edituraparelela45.ro